

забезпечення освіти дорослих; професіоналізація освіти дорослих. Освітній процес є не інформуванням, а діяльністю, в процесі якої дорослі набувають досвіду вирішення проблем. В процесі навчання передаються не тільки знання, а й тип мислення, спілкування, дії. Учасники переосмислюють свої життєві уявлення і приходять до нових знань, понять, установок свідомості й поведінки. Сам процес пізнання здійснюється в режимі безперервної зміни різних видів діяльності. Виклики сучасного суспільства вимагають розвитку креативного потенціалу, творчих здібностей дорослої людини як умови успішної професійної кар'єри. Крім сучасних знань великого значення набувають універсальні управлінські навички – уміння працювати в рамках проектного підходу, створювати команду, бути лідером, шукати й аналізувати інформацію, що дозволить дорослій людині бути набагато мобільнішою на ринку праці, переходити з однієї сфери в іншу.

Зроблено висновок, що освіта дорослих є ключовим компонентом цілісної і всеосяжної системи навчання і освіти протягом усього життя, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей. Освіта дорослих являє собою найважливішу сферу, яка спроможна дати відповідь на ті виклики, з якими стикається суспільство.

Ключові слова: освіта дорослих, освітній процес, неформальна та інформальна освіта.

СТАН ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Владислав Белан

Інститут професійно-технічної освіти НАПН України
м. Київ, Україна

Сучасні тенденції розвитку вищої професійно-технічної освіти обумовлюють необхідність підготовки конкурентоспроможного та професійно-компетентного фахівця, який відповідає вимогам сучасної соціокультурної ситуації. Варто зазначити, що входження освітньої

системи в Болонський процес потребує розширення переліку посад для випускників бакалаврату та чіткої оцінки пропорцій обсягів підготовки фахівців на другому циклі вищої освіти. З одного боку, наявна очевидна невідповідність запитів ринку праці та пропозицій вищої школи, а з іншого — підлаштовування вищої освіти під нестабільну економічну ситуацію може призвести до втрати цілих освітніх галузей з потужним кадровим потенціалом.

Водночас, для незалежної України в умовах євроінтеграційних процесів вивчення досвіду підготовки педагогів у польських закладах вищої освіти є актуальним, оскільки успіху реформ у складних сучасних економічних умовах сприятиме вивчення зарубіжних систем педагогічної освіти (Кравченко, 2018).

Республіка Польща за своїми культурно-освітніми традиціями близька до українських і на шляху до вступу в Європейський Союз накопичила значний досвід реформування системи вищої освіти. Тож буде корисним для України застосувати ті ідеї та елементи досвіду, які можливі і доцільні для використання в процесі модернізації підготовки майбутніх педагогів професійного навчання у контексті входження нашої країни в єдиний простір вищої освіти у Європі, а саме:

- інтеграція технічної та інформативної складових змісту професійної підготовки майбутнього вчителя;
- посилення дослідницько-пошукового характеру навчання студентів; — активізація самостійної роботи студентів та оптимізації навчального навантаження студентів і викладачів;
- застосування симулятивних методів навчання та практична спрямованість фахової підготовки майбутніх вчителів (Сорока, 2008).

Грунтуючись на результатах аналізу основних підходів та враховуючи особливості педагогічної взаємодії, було виокремлено такі групи професійно важливих якостей майбутніх педагогів професійного навчання:

- інтелектуальні (розвинений інтелект, гнучкість розуму, здатність до вирішення проблем у типових та нестандартних ситуаціях, широка ерудиція, розвинена інтуїція та логічне мислення, кмітливність, спостережливість);
- морально-етичні (гуманізм, доброта, щирість, доброзичливість, ввічливість, порядність, чесність, співчутливість, чуйність, тактовність);
- комунікативні (уміння слухати та чути співрозмовника, розвиненість мовлення, уміння висловити свою думку, володіння мімікою та жестами);

- вольові (рішучість, емоційна стійкість, урівноваженість, стриманість, самостійність, цілеспрямованість, дисциплінованість, гнучкість поведінки, організаторські здібності, швидкість реакції, відповідальність);
- креативні (ініціативність, спроможність генерувати нові ідеї, здатність до творчості у різних їх проявах, нестандартне мислення, почуття гумору) (Андрощук, 2018).

Отже, підсумовуючи вищезазначене, порівнюючи системи підготовки вчителів трудового навчання та технологій у Польщі та Україні з початку повалення комуністичного режиму і початку євроінтеграційних процесів, варто вказати на суттєве оновлення змісту вищої освіти в обох країнах, що відображено в навчальних планах за цей період. На технічних факультетах університетів та вищих педагогічних шкіл Польщі й України значно збільшено час на вивчення предметів за вибором і поліпшено підготовку студентів. З початку XXI ст. визначились чіткі тенденції підвищення кваліфікаційного рівня підготовленості майбутніх педагогів професійного навчання до праці в школі у більшості закладів вищої освіти Польщі і України. Організація та зміст педагогів професійного навчання загалом має позитивну динаміку, яка відзначається постійним впровадженням сучасних технологій та використанням досвіду закладів вищої освіти країн ЄС.

Ключові слова: педагоги професійного навчання, професійно-технічна освіта, євроінтеграційні процеси, Україна, Республіка Польща.

Література

- Кравченко Л. (2018). Психолого-педагогічні аспекти формування готовності майбутніх учителів технологій до професійного саморозвитку [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/bitstream/6789/5543/1/PSYKHOLOGHO-PEDAGOHICHNH%20ASPEKTY%20%20FORMUVANNYA%20NOTOVNOSTI%20MAYBUTNIKH%20UCHYTELIV%20TEKHNOLOHIY%20DO%20PROFESIYNOHO%20SAMOROZVYTKU.pdf>
- Сорока Т. (2008). Система освіти у вищих навчальних закладах країн — учасниць Болонського процесу: окремі аспекти. *Вісник Прикарпатського університету. Педагогіка*. (Вип. XXI. Ч. 1). В Матеріалах III Міжнар. наук.-практ. конференції «Сучасні тенденції розвитку освіти в Україні та за кордо-

ном» Горлів. держ. пед. ін. інозем. мов. Івано-Франківськ: Вид.-дизайнер. відділ ЦІТ Прикарпат. нац. ун.

Андрощук І. (2018) *Теоретичні і методичні основи підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій до педагогічної взаємодії у професійній діяльності: дис. д-ра пед. наук: 13.00.04*. Київ: Інститут професійно-технічної освіти НАПН України.

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ У НАВЧАННІ ДІЛОВОГО АНГЛОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ

Оксана Биконя, д.пед.н., доц.

Віра Іванишина, к.пед.н., доц.

*Академія Державної пенітенціарної служби України
м. Чернігів, Україна*

Метою дослідження є визначення основних підходів організації самостійної позааудиторної роботи майбутніх економістів у навчанні ділового англійського спілкування.

Розкрито, що новітній пошук у самостійному позааудиторному навчанні ділового англійського спілкування слід робити на основі фундаментальної наукової концепції, філософських засадах освіти і відповідно вимогам часу. Саме зміст організації самостійної позааудиторної роботи студентів економічних спеціальностей з ділового англійського спілкування визначає необхідну умову становлення майбутнього фахівця, самоствердження, творчої самореалізації цієї особистості, розвитку її автономії, оволодіння діловим англійським спілкуванням тощо.

Визначаючи концепцію дослідження, ми виходили з того, що під час підготовки кваліфікованих фахівців економічної галузі є організація самостійного позааудиторного навчання студентів ділового англійського спілкування на основі *методологічних підходів* та етапізації навчання студентів економічних спеціальностей самостійного позааудиторного ділового англійського спілкування.